

Leestips digitale geletterdheid en digitalisering

Verder lezen over digitalisering? Deze bronnen zijn de moeite waard. Het is een selectie van boeken, rapporten en artikelen, die is samengesteld met hulp van Roeland Smeets, mediathecaris van beroep, hoewel hij dit inmiddels niet meer op een school uitoefent. Smeets blogt op Mediawijzer.net over de Netwerkmaatschappij.

Media en jongeren

Plugged in - how media attract and affect youth (2017)

door Patti Valkenburg & Jessica Piotrowski.

We moeten kinderen en jongeren leren dat media alleen maar onderdeel van hun leven zijn. In onze cultuur van altijd aan staan en ingeplugd zijn is dit de belangrijkste uitdaging voor ouders en hun kinderen, en voor ons allemaal. Wetenschappelijk, actueel en gezaghebbend.

Jongeren en hun hersenontwikkeling

Het sociale brein van de puber (2015)

door Eveline Crone.

Het sociale brein van de puber is een pleidooi voor de unieke vormende periode van de adolescentie, waarbij wordt uitgelegd dat de ruimte voor sociale vorming en ontwikkeling minstens zo belangrijk is als de recente nadruk op cognitieve competenties.

Het tienerbrein, over de adolescent tussen biologie en omgeving (2016)

door Jelle Jolles.

De adolescentie is een periode van kansen

en mogelijkheden. Beter inzicht in de tiener en zijn brein is goed voor zijn ontplooiing. De omgeving is daarbij cruciaal. In dit boek gaat het daarom over de tiener in zijn context.

Digitale communicatie

The cyber effect (2017)

door Mary Aiken.

Over ons online gedrag. Besproken wordt de impact van schermen op een kind in ontwikkeling, de stijging van dwangmatig en verslavend online gedrag, 'cyberchondria' (online zelfdiagnose) en nog veel meer.

Privacy

Je hebt wél iets te verbergen, over het levensbelang van privacy (2016)

door Maurits Martijn en Dimitiri

Tokmetzis.

Nu al een klassieker.

Informatie

Een opgeruimde geest omgaan met de stortvloed aan informatie die dagelijks op je afkomt (2016)

door Daniel Levitin.

Levitin laat aan de hand van inzichten uit de neurowetenschappen zien hoeveel informatie we per seconde kunnen hebben en wat we kunnen doen om informatie optimaal in ons op te nemen. Een blog van mij over dit boek is tevens deel 1 van de serie: [Wegwijs in informatie](#).

Find It Fast: Extracting Expert Information from Social Networks, Big Data, Tweets, and More (2015)
door Robert Berkman.
Een uitgebreid overzicht van digitale zoekmethodes.

De invloed van digitale platformen op onze samenleving

De Platformsamenleving, strijd om publieke waarden in een online wereld (2016)
door José van Dijck, Thomas Poell en Martijn de Waal.
Een goede introductie op een onderwerp dat te lang onderbelicht is gebleven: de invloed van media & technologie – niet op de mens maar op de samenleving.

Verschillende recente rapporten van **het Rathenau Instituut**:
Eerlijk delen, Waarborgen van publieke belangen in de deeleconomie en de kluseconomie. Opwaarderen, Borgen van publieke waarden in de digitale samenleving.
'Mensenrechten in het robottijdperk', geschreven op verzoek van Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa (PACE).

Big Data

De Big Data revolutie, hoe de data-

explosie al onze vragen gaat beantwoorden (2013)
door Viktor Mayer-Schönberger en Kenneth Cukier.
Het is een krachtig stuk gereedschap, maar we moeten ervoor uitkijken.

Sociale Big data, opkomst van de data-gedreven samenleving (2014)
door Alex Pentland.
Pentland laat zien hoe we Big Data kunnen gebruiken om maatschappelijke problemen op te lossen.

Tijd (beleving)

Leven in tijden van versnelling, een pleidooi voor resonantie (2013)
door Hartmut Rosa.
Hoe we willen leven is uiteindelijk niet meer dan een andere manier om te vragen hoe we onze tijd willen doorbrengen.

Present shock, when everything happens now (2013)
door Douglas Rushkoff.
Vóór 2000 hield de toekomst ons bezig: Future shock. Na 2000 lijkt alleen het heden er nog toe te doen. Niet alleen de futuristen zijn het spoor bijster.

Digitale onthouding

Kleine filosofie van de digitale onthouding (september 2017)
door Hans Schnitzler.
Over onze relatie met de schermwereld, hoe verhoudt die zich tot ons dagelijkse leven?

Superverslavend
door Adam Alter.
Alter laat zien hoe allerlei media zo zijn gebouwd, dat we er veel tijd aan kwijt zijn.

Gelukkig heeft hij ook tips om ze wat meer op afstand te houden.

Werk (en leven) in de toekomst

Machine, Platform, Crowd (2017)
door McAfee en Brynjolfsson.

De auteurs schetsen een beeld van de economie van de 21ste eeuw. Hun boodschap: Richt je op werk dat empathie, leiderschap, teamwork en coaching bevat omdat dat soort sociale vaardigheden waardevol zullen blijven, ook als de technologie voortschrijdt.

Het voorbereiden van leerlingen op (nog) niet bestaande banen (2017)

door Paul Kirschner e.a.

In dit rapport vragen de opstellers zich af welke kennis jonge mensen nodig hebben om zich voor te bereiden op een toekomst die ze simpelweg niet kunnen kennen.

Ik was 10 in 2015 (2015)

door Pedro De Bruyckere en Bert Smits.
Tendensen die invloed zullen hebben op de levens van kinderen en jongeren.

Geschiedenis van de informatievoorziening

De sociale geschiedenis van de media, van boekdrukkunst tot internet (2003)

door Asa Briggs.

Wetenschappelijk met ook aandacht voor Nederlandse mediageschiedenis.

Informatie, van tam tam tot internet (2011)

door James Gleick.

Heel uitgebreid en bruikbaar om een idee te krijgen hoe de informatievoorziening verschillende beschavingen en culturen heeft beïnvloed.

Turing's cathedral (2012)

door George Dyson.

Hij vertelt de geschiedenis van het ontstaan van de computer aan de hand van de prestaties van wetenschappers, die het echte werk verzet hebben.